
Oikaisuvaatimus Bunkkerimuseon toiminnan lakkauttaminen omana toimintana

KhVi 14.04.2025 § 58

Valmistelijat

Matkailupäällikkö Anu-Leena Lintunen 040 710 7302
Hallintojohtaja Sanna Lahti p. 040 199 2310

Virolahden Bunkkerimuseo on sotahistoriallinen museo, joka kertoo Salpalinja-puolustuslinjan rakentamisesta 1940-luvulla. Museo on perustettu vuonna 1980, ja se esittelee itäisen maarajan linnoittamista vuosina 1940-41 ja 1944. Vuonna 2008 museoalueelle rakennettiin uusi yleisöpalvelutila EU-hankerahoituksella.

Museo on osa sodanaikaista puolustusasemaa. Lähes 1200 km pitkä Salpalinja alkaa Suomenlahden rannikolta Virolahdelta ja ulottuu aina Jäämerelle saakka. Bunkkerimuseo sijaitsee 50 kilometrin mittaisen Salpapolku-retkeilyreitillä varrella. Retkeilyreitti lähtee Harjun oppimiskeskuksen alueelta ja kulkee Salpalinjaa mukaillen aina Etelä-Karjalan rajalle saakka. Normaalien museo-, opastus- ja kahvilapalveluiden lisäksi museo tarjoaa seuraavia palveluita: korsupiknik, upseeritason ruokailu, korsukahvittelu, pallokorsuyöpyminen, fatbike-vuokraus ja luonnonkuntosali. Bunkkerimuseon lähimetsässä kulkee lisäksi kaksi rengasreittiä: Tuntemattoman polku vie kulkijansa Tuntemattoman Sotilaan jalanjäljissä noin 4,6 kilometrin pituiselle metsä- ja luontopolulle ja reilun 4 kilometrin pituinen Erämaan polku, jonka varrella voi tutustua linnoitustyömaiden elämään ja erityisesti Eldankajärven jää -kappaleesta tutun Lotta Lunkreenin tarinaan. Bunkkerimuseo toimii monien yhdistysten, yritysten ja tahojen kokous- ja työhyvinvointipäivien pitopaikkana sekä kuntalaisten lähivirkistyspaikkana.

Virolahden Bunkkerimuseon yhteydessä oleva Green Belt -keskus avautui yleisölle kesällä 2021. Keskukseen on vapaa pääsy ja se on avoinna Bunkkerimuseon aukioloaikoina 1.6.-31.8., mutta myös muina aikoina tilauksesta. Keskus perustettiin kansainvälisessä Green Belt Connecting People -hankkeessa, jonka Virolahden kunta yhteistyökumppaneineen toteutti vuosina 2019-2021. Hanke sai rahoitusta Kaakkois-Suomi – Venäjä CBC 2014–2020 ohjelmasta.

Museon toimintaa koordinoi kunnan matkailupäällikkö. Museo työllistää lisäksi määräaikaisen osa-aikaisen museo-oppaan (6 kk 60 % yleistyöajalla), määräaikaisen osa-aikaisen museokoordinaattorin (9 kk 80 % yleistyöajalla) sekä nuoria kesätyöntekijöitä. Vuonna 2024 museolla työskenteli viisi paikallista nuorta (eripituisia jaksoja, 32 h/vko).

Bunkkerimuseon ja bunkkerikahvilan käyttötalouden toteuma tilinpäätöksessä 2024:

<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	38 955 €
Toimintakulut eriteltynä	
Henkilöstökulut	-43 191 €
Palveluiden ostot	-17 080 €
Aine-, tarvike- ja tavaraostot	-23 711 €
Avustukset	-844 €
Vuokrat ja muut toimitilakulut	-31 000 €

Muut toimintakulut	-113 €
<i>Toimintakulut yhteensä</i>	<i>-116 648 €</i>
<i>Toimintakate yhteensä</i>	<i>-77 694 €</i>

Lisäksi toimintaan kohdistuva nuorten kesätyöllistämisen kustannus:
Nuorisopalvelut/henkilöstökulut -20 900 €

Esittelijä Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Bunkkerimuseon toiminta kunnan omana toimintana lakkaa 31.12.2025. Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi bunkkerimuseon ja -kahvilan käyttötaloustiedot tilinpäätöksessä 2024.

Asian käsittely Salpalinjaperinne yhdistyksen puheenjohtaja Osmo Havuaho jääväsi itsensä ja poistui asian käsittelyn ajaksi kokoushuoneesta.

Keskustelun kuluessa kunnanjohtaja teki seuraavan sisältöisen muutetun päätösehdotuksen:

Muutettu päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Bunkkerimuseon toiminta kunnan omana toimintana lakkaa 31.12.2025. Kunnan tavoitteena on, että bunkkerimuseon toiminta jatkuu uudella toimintamallilla 1.1.2026. Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi bunkkerimuseon ja -kahvilan käyttötaloustiedot tilinpäätöksessä 2024.

Päätös Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

KvVi 19.05.2025 § 19

Valmistelija Kunnanjohtaja Topi Heinänen p. 040 199 2146

Virolahden kunnan koko henkilöstöä koskevissa yhteistoimintaneuvotteluissa on läpikäyty talouden tasapainottamiseen tähtääviä sopeutustoimia alkuvuodesta 2025. Kunnanhallitus käsitteli bunkkerimuseon toimintaa kokouksessaan 14.4.2025.

Kunnan tavoitteena on, että bunkkerimuseon toiminta jatkuu uudella toimintamallilla 1.1.2026 alkaen siten, että museon toiminta kunnan omana toimintana lakkaa 31.12.2025.

Esittelijä Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto päättää, että Bunkkerimuseon toiminta kunnan omana toimintana lakkaa 31.12.2025. Kunnan tavoitteena on, että bunkkerimuseon toiminta jatkuu uudella toimintamallilla 1.1.2026.

Asian käsittely Keskustelun kuluessa kunnanvaltuutettu Osmo Havuaho teki seuraavan vastaehdotuksen: "kunnanvaltuusto päättää, että bunkkerimuseon toimintaa jatketaan uudella toimintamallilla 1.1.2026 alkaen." Kunnanvaltuutettu Jukka Lappi ilmoitti kannattavansa ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, ettei muita kannatettuja ehdotuksia ole tullut ja että kunnanhallituksen pohjaehdotuksen ja Osmo Havuahan esittämän kannatetun vastaehdotuksen välillä tulee äänestää. Äänestystavaksi hyväksyttiin yksimielisesti nimenhuuto.

Kunnanhallituksen pohjaehdotuksen kannalla olleet kunnanvaltuuston jäsenet ilmaisivat kantansa vastaamalla "JAA" ja Asian käsittely -kohdassa todetun, Osmo Havuahan kannatetun vastaehdotuksen kannalla olleet kunnanvaltuuston jäsenet ilmaisivat kantansa vastaamalla "EI".

Äänet jakautuivat seuraavasti:

"JAA": Sisko Ukkola-Paronen, Jani Henelius, Seppo Pirttimäki, Jukka-Pekka Hukkanen, Jaana Suikki, Mikko Jokimies, Anja Kivelä, Tomi Kokkola, Vappu Kuokka, Juhani Vartiala, Juha Vuorela ja Anton Yrjönen.

"EI": Leo Uski, Osmo Havuaho, Risto Kouki, Jukka Lappi, Virpi Rökman-Pakkanen, Janne Tolvanen ja Heli Varjakoski

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen pohjaehdotuksen saaneen enemmän ääniä (12–7) ja tulleen päätökseksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti hyväksyä pohjaehdotuksen.

KhVi 03.11.2025 § 203

Valmistelija

Kunnanjohtaja Topi Heinänen p. 040 199 2146

Virolahden kunnanvaltuusto on kokouksessaan 19.5.2025 päättänyt, että Bunkkerimuseon toiminta kunnan omana toimintana lakkaa 31.12.2025. Kunnan tavoitteena on, että bunkkerimuseon toiminta jatkuu uudella toimintamallilla 1.1.2026.

Bunkkerimuseon toiminnan jatkamiseksi kunta on selvittänyt erilaisia vaihtoehtoja uudeksi toimintamalliksi. Selvitysten perusteella on päädytty siihen, että bunkkerimuseon toimintaa jatketaan 1.1.2026 toimintamallilla, jossa Bunkkerimuseon toiminnan operointi annetaan kunnan ulkopuoliselle toimijalle.

Kunnanjohtaja on käynyt keskustelua Bunkkerimuseon toiminnan jatkamisesta kolmen halukkaan tahon kanssa. Halukkaista operaattoreista kaksi on käynyt esitlemässä toimintasuunnitelmiaan Virolahden kunnan hallitukselle 13.10.2025 pidetyn kokouksen yhteydessä. Kunnanhallituksen kokouksen jälkeen toinen esitlemässä käynyt operaattoriehdokas on ilmoittanut, että ei ole enää kiinnostunut Bunkkerimuseon operoinnista.

Bunkkerimuseon rakennukset, näyttelyesineet ja muut toiminnan jatkamisen kannalta olennaiset esineet tulee vuokrata uudelle operaattorille pitkällä sopimuksella. Uuden operaattorin kanssa telee laatia sopimus, jossa määritellään vuokrausehdot, Bunkkerimuseon aukioloajat, vastuunjako kunnan ja operaattorin välillä sekä muut toiminnan kannalta olennaiset seikat ja ehdot.

Sopimus esitetään laadittavaksi esisopimuksena, joka ehtojen täyttyessä esisopimus muuttuu varsinaiseksi sopimukseksi.

Esittelijä Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus Virolahden kunnanhallitus valitsee Bunkkerimuseon operaattoriksi Wähäinen Oy:n. Kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan jatkamaan Wähäinen Oy:n kanssa neuvotteluja uudesta toimintamallista sekä laatimaan ja allekirjoittamaan esisopimuksen sekä tarvittaessa varsinaisen sopimuksen Wähäinen Oy:n kanssa.

Päätös Hyväsyttiin. Rehtori Varpu Pousi poistui kello 16.57 tämän pykälän käsittelyn aikana.

KhVi 08.12.2025
11/14.03.00/2025

Valmistelija Kunnanjohtaja Topi Heinänen p. 040 199 2146

Erkki Rikkola on jättänyt oikaisuvaatimuksen Virolahden kunnanhallituksen 3.11.2025 §203, jossa Virolahden Bunkkerimuseon yrittäjäksi on valittu Wähäinen Oy. Oikaisuvaatimus on tämän kokousasian liitteenä.

Virolahden kunnanhallitus on päättänyt valita Bunkkerimuseon operaattoriksi Wähäinen Oy ja valtuuttanut kunnanjohtajan jatkamaan neuvotteluja uudesta toimintamallista sekä laatimaan ja allekirjoittamaan esisopimuksen sekä tarvittaessa varsinaisen sopimuksen Wähäinen Oy:n kanssa.

Wähäinen Oy:n kanssa on tarkoitus laatia käyttöoikeussopimus. Käyttöoikeussopimus on kirjallinen sopimus, jolla yksi osapuoli (usein julkinen hankintayksikkö) antaa toiselle osapuolelle oikeuden ja valtuudet suorittaa ja hallinnoida tiettyä palvelua tai urakkaa, usein oman taloudellisen riskin alaisena. Keskeinen osa sopimusta on, että toimittajalle siirtyy toiminnallinen riski, ja sen vastikkeena on joko yksinomaan palvelun käyttöoikeus tai tämä oikeus ja maksu yhdessä.

Julkisista hankkinnoista säädetään hankintalaissa. Hankintalakia sovelletaan julkisyhteisöjen tekemiin hankintoihin. Lain piirissä ovat hankinnat, joiden arvo ylittää kansalliset kynnysarvot. Mikäli kynnysarvot eivät ylity, on kyseessä pienhankinta, johon hankintalakia ei sovelleta.

Hankintalain 4 luvun 25 §:ssä on säädetty kansallisista kynnysarvoista. Käyttöoikeussopimuksen osalta kynnysarvoksi on säädetty 500 000 euroa.

Hankintalain 4 luvun 28 §:n mukaan käyttöoikeussopimuksen ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä hankintayksikön arvioimaa sopimuksensaajan sopimuksen voimassaoloaikana tuottamaa liikevaihtoa ilman arvonnäisäveroä.

Kunnan on tarkoitus tehdä 5-10 vuoden määräaikainen käyttöoikeussopimus alueen operaattorin kanssa. Bunkkerimuseon toimintatuotto on vuoden 2024 tilinpäätöksen mukaan 38 954,75.

Bunkkerimuseon toimintatuotto vastaa sen liikevaihtoa. Mikäli kunta tekisi operaattorin kanssa 10 vuoden pituisen käyttöoikeussopimuksen, olisi käyttöoikeussopimuksen ennakoitu arvo noin 390 000 euroa. Koska käyttöoikeussopimuksen ennakoitu arvo ei ylitä hankintalain 25 §:ssä säädettyä 500 000 euron kynnysarvoa, hankintalaki ei tule sovellettavaksi. Kyseessä on siis pienhankinta.

Virolahden kunnan hankintaohjeessa säädellään pienhankkinnoista. Hankintaohjeen kohdassa 3.1. määritellään käytännöt hankintojen ilmoittamisvelvollisuudesta. Kyseisen kohdan mukaan:

”Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa, joihin hankintalakia ei sovelleta, ei tarvitse tehdä julkista hankintailmoitusta. Sellainen on kuitenkin mahdollista HILMAkanavalla tai muilla yleisillä tiedonvälitystavoilla, kuten paikallis- tai maakuntalehdissä taikka hankintayksikön nettisivuilla.”

Hankintaohjeen 4.1 kohdan mukaan:

”Suullista tarjouspyyntöä voidaan käyttää ainoastaan kynnysarvot alittavissa hankinnoissa. Suullinen tarjouspyyntö on tarvittaessa vahvistettava kirjallisesti.”

Virolahden bunkkerimuseon toiminnan päättymisestä kunnan omana toimintana on uutisoitu runsaasti kuten myös siitä, että kunta etsii toiminnalle jatkajaa. Uutisoinnin perusteella kunnanjohtajalle ilmoittautui kolme halukasta toimijaa, joiden kanssa kunnanjohtaja kävi alustavia keskusteluja heidän suunnitelmistaan ja halukkuudesta pyörittää Bunkkerimuseon toimintaa. Kaikki kolme toimijaa kutsuttiin kunnanhallituksen kokoukseen 13.10.2025 esittelemään suunnitelmiaan kunnanhallitukselle. Toimijoista kaksi saapui esittelemään suunnitelmiaan. Kyseisen kokouksen jälkeen toinen toimintaansa esittelemään tulleista tahoista vetäytyi ja kunnanhallitus päätti valita Bunkkerimuseon operaattoriksi Wähäinen Oy:n.

Virolahden kunnanhallitus on valitessaan Wähäinen Oy:n toiminut säännösten ja kunnan omien ohjeiden mukaisesti. Hankintalaki ei tule sovellettavaksi, koska kynnysarvo ei ylity, eikä kunnalla näin ole ollut velvollisuutta noudattaa hankintalaissa säädettyä kilpailutusmenettelyä.

Kunnan omat hankintaohjeet eivät vaadi pienhankkinnoissa julkista hankintailmoitusta ja sallivat myös suulliset tarjoukset. Kunnanhallitus on myös noudattanut kunnan hankinta ohjetta valitessaan Wähäinen Oy:n kunnanjohtajan käymien keskustelujen ja kunnanhallitukselle pidetyn esittelyn perusteella Bunkkerimuseon operaattoriksi. Kun vielä huomioidaan se, että Bunkkerimuseon toiminnan jatko on saanut laajaa julkisuutta, on mahdollisuus Bunkkerimuseon toiminnan jatkamiseen ollut yleisesti tiedossa. Näin ollen kunnanhallituksen valintatapa on noudattanut säädöksiä sekä ohjeita ja sitä on pidettävä asiallisena huomioiden Bunkkerimuseon toiminnan luonne.

Virolahden kunnanhallituksen lista on tullut julki 28.11.2025, josta jokainen on voinut todeta, että jäljellä on ainoastaan yksi ehdokas ja päätösehdotuksessa esitetään Wähäinen Oy:n valintaa Bunkkerimuseon operaattoriksi. Wähäinen Oy:ltä saadun selvityksen perusteella he ovat varanneet itselleen sosiaalisen median tilejä, jotta kukaan muu ei niitä ehdi itselleen rekisteröidä. Googlen yritystilin luomisen yhteydessä he ovat valinneet Bunkkerimuseon sijainnin kartalta, josta Google on poiminut

osoitetiedon. Nimike "armeijamuseo" on tullut Googlen valikoista, joissa olevista vaihtoehtoista se on kuvannut parhaiten tulevaa toimintaa.

Virolahden kunnanhallitus on päättänyt valita Bunkkerimuseon operaattorin menettelyllä, jossa halukkaiden kanssa käydään ensin keskusteluja heidän suunnitelmistaan ja valinnan jälkeen tarkemmat sopimusneuvottelut yksityiskohdista. Virolahden kunnan tavoitteena on saada säästöjä Bunkkerimuseon toiminnasta ja lähtökohtana on se, että Bunkkerimuseosta ei saisi aiheutua Virolahden kunnalle kuluja ollenkaan tai ainakin mahdollisimman vähän. Virolahden kunnalla on kuitenkin halu saada jatkaja Bunkkerimuseon toiminnalle ja tämän johdosta jatkoneuvotteluissa on mahdollisuus sopia tietyistä kustannusten ja vastuiden jaosta kunnan ja sopimuskumppanin välillä, sillä kunta on tunnistanut, että operaattorin löytäminen voi olla haastavaa.

Virolahden kunnan ja Wähäinen Oy:n välisessä käyttöoikeussopimuksessa tullaan sopimaan minkälaiset muutos- ja korjaustyöt Bunkkerimuseon alueella ovat sallittuja. Sopimuksessa tullaan vaatimaan kunnan ja tarvittaessa vuokranantajan lupaa, mikäli muutostöitä alueella aiotaan tehdä. Tarvittaessa kunta konsultoi Museovirastoa ja muita alueen museoita ennen luvan myöntämistä aiotuista suunnitelmista.

Erkki Rikkola on oikaisuvaatimuksessaan esittänyt myös väitteitä Bunkkerimuseon operaattoriksi valitun Wähäinen Oy:n taustoista ja suunnitelmista sekä soveltuudesta.

Virolahden kunnanhallitus on saanut operaattoriehdokkaiksi halunneiden nimet tietoonsa viimeistään 13.10.2025 pidetyn kokouksen yhteydessä. Virolahden kunnanhallitus on tehnyt päätöksen operaattorin valinnasta 3.11.2025 pidetyssä kokouksessa. Virolahden kunnanhallitus kävi keskustelun Wähäinen Oy:n edustajien kanssa heidän esitellessään toimintaa. Keskustelun aikana tai kokousten välillä kuluneiden kolmen viikon aikana ei ole tullut esiin seikkoja, joiden perusteella olisi syntynyt epäilyksiä Wähäinen Oy:n tai yhtiön omistajien soveltuvuudesta Bunkkerimuseon operaattoriksi. Virolahden kunnanhallituksen päätös Wähäinen Oy:n valinnasta oli yksimielinen.

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus

Virolahden kunnanhallitus hylkää oikaisuvaatimuksen.

Päätös